

Oponentský posudek diplomové práce Kláry Hachové Úroveň vypravěčských dovedností žáků 5. tříd základní školy

V teoretické části diplomové práce se autorka zabývá vymezením slohového vyučování a jeho cíli. V krátké kapitole se zaměřuje na analýzu Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání. V něm se pracuje s pojmem slohová a komunikační výchova. Tento pojem by měl být východiskem pro celou diplomovou práci. Protože však autorka vychází z odborné literatury převážně minulého století, redukuje pak pojem v nadpisech kapitol na pouhý sloh. Přesto považuji teoretickou část diplomové práce za dobře pojatou. Velmi přehledně autorka pojednává o etapách vyučování, vyučovacích metodách i slohových útvarech probíraných na 1. stupni ZŠ. Náležitou pozornost věnuje i opravám a hodnocení žákovských projevů.

Také praktická část diplomové práce má velmi dobrou úroveň. Na základě svých zkušeností z pedagogické praxe a na základě studia odborné literatury si diplomantka stanovila pět hypotéz. Drobnou připomínku mám ke struktuře této části diplomové práce. Bylo by bývalo přehlednější zabývat se uceleně nejprve jednou částí výzkumu, tj. analýzou žákovských prací, a teprve následně druhou částí, tj. dotazníkovým šetřením mezi učiteli. Sdružení popisu a metod obou částí výzkumu do jednoho celku a následná interpretace obou částí výzkumu do části druhé poněkud rozbíjí strukturu diplomové práce.

Autorka provedla dotazníkové šetření mezi učiteli 5. ročníků ZŠ. Dotazník je sestaven velmi dobře, otázky jsou vhodně stylizovány. Za otázku, která nepřinesla jasnou odpověď, považuji následující: „*Které nejčastější nedostatky shledáváte v žákovských textech zaměřených na vypravování?*“ Vzhledem k tomu, že diplomová práce je zaměřena na slohovou a komunikační výuku, bylo by bývalo vhodnější v otázce uvést „*nejčastější stylistické nedostatky*“ nebo otázku rozdělit do dvou. Ukázalo se, že učitelé v odpovědích uváděli jak nedostatky slohové, tak nedostatky gramatické či pravopisné. Přestože odpovídalo 19 učitelů, bylo by žádoucí výsledné odpovědi kvantifikovat a v procentech uvést v přehledných tabulkách. Diplomantka by se tak vyhnula méně přesným vyjádřením typu „větší část respondentů“, nejčastěji zmiňovaným pramenem“ atp.

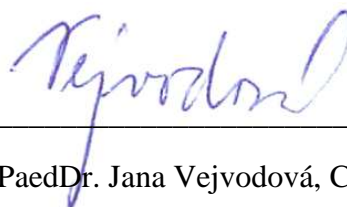
Při interpretaci výsledků dotazníkového šetření by bylo třeba, aby se autorka vyjadřovala zcela přesně. Není pravda, že „z dotazníkového šetření vyplývá, že žáci aktivně využívají ve svých pracích především citoslovce a přímou řeč“. Z dotazníkového šetření vyplývá, že tyto typy jazykových prostředků respondenti označili jako ty, které žáci ve svých pracích aktivně používají.

Analýza žákovských prací, kterou diplomantka provedla, byla velmi pracná. V popisu této části výzkumu chybí charakteristika vzorku, tj. charakteristika žáků jednotlivých tříd, které se výzkumu účastnily (počet žáků, počet žáků s vývojovými poruchami učení, s diagnózami, hodnocení žáků z českého jazyka atp.). Obrázková osnova jako východisko pro vypravování žáků byla zvolena velmi dobře. Zjištěné výsledky ukazují, že stylizační příprava takového vypravování by měla být důkladnější, než jak autorka uvádí v popisu výzkumu. Interpretace výsledků je provedena velice pečlivě, diplomantka se věnuje přívlaskům shodným i neshodným, slovesům, podstatným jménům. Diskutabilní je vymezení podstatných jmen významově nadřazených a podřazených. Pozornost je věnována i užití citoslovcí a frazeologických obrátů.

Jazyková úroveň diplomové práce je velmi dobrá, vyskytují se jen drobné nedostatky (nadbytečná čárka před zkratkou apod. – s. 25, 27, apod., neslabičná předložka na konci řádku – s. 25).

Celkově považuji diplomovou práci za zdařilou. Doporučuji ji k obhajobě a navrhuji klasifikovat **velmi dobře**.

Plzeň 14. 5. 2016

PaedDr. Jana Vejvodová, CSc.,

oponentka diplomové práce